

Datum
2016-03-02
Adress
August Palms Plats 1
Diarienummer
STK-2015-1492

Yttrande

Till
Kulturdepartementet

Remiss från Kulturdepartementet av Statens kulturråds delredovisning om kulturverksamheter i vissa bostadsområden KU 2015/02737/KI

Kommunstyrelsen i Malmö har beslutat avge följande remissvar i rubricerat ärende. Svaret har upprättats med stöd av synpunkter från kulturnämnden i Malmö stad, Stadsdelområdesnämnd Väster samt Malmö Kommunala Bostads AB.

Kommunstyrelsen ställer sig positiv till de i rapporten förslagna satsningarna och konstaterar att dessa kommer lägligt i en tid då utvecklingen av urbana boendemiljöer och stadsrummens användning och betydelse för konst, kultur, arkitektur och social hållbarhet diskuteras allt oftare. En satsning är dessutom angelägen med tanke på att frågor om miljön i miljöprogramsområden aktualiseras i samband med de allt oftare påtalade renoveringsbehoven.

Det bör påpekas att samhällets ”gemensamma rum” inte alltid är så gemensamma som varit tänkt och rapporten identifierar helt riktigt risken med ”projekttrötthet” och den ymniga förekomsten av avgränsade projekt- och punktåtgärder i dessa områden.

Lokalt har Malmö stad erfarenhet av liknande problematik och understryker vikten av att finna alternativa tillvägagångssätt för att med långsiktig verkan utveckla metoder som kan motverka att klyftor skapas mellan olika bostadsområden och som bygger bra förhållanden mellan boende och de konstnärliga och kulturella satsningar som sker i det egna området.

Staden initiativ med ”Områdesprogram för ett socialt hållbart Malmö” och andra liknande satsningar i socialt utsatta bostadsområden ansluter väl till ambitionerna i kulturrådets rapport. Samtidigt måste också påpekas att den politiska aktiviteten mycket väl kan vara hög i enskilda områden även om den tar sig uttryck i andra aktiviteter än valdeltagande.

Det finns dessutom anledning att ge några korta kommentarer till enskilda avsnitt för att komplettera och utveckla rapportens föreslagna åtgärder.

I ett antal delavsnitt har synpunkter framkommit mot bakgrund av Malmö stads kulturstrategi, som just nu implementeras i stadens förvaltningar, eftersom det här finns en rad gemensamma intresseområden och mål.

Avsnittet ”Sammanfattning”: I beskrivningen av de lokala partnerskapen saknas organisationer som konsthallar och museer och civilsamhället i bredare mening.

Avsnitt ”Inledning”: Några av de problemområden som identifieras, som exempelvis ”Projekttrötthet”, följs inte upp på ett tydligt sätt i förslaget.

I avsnittet ”Grunder för bedömning” (sid 9) används uteslutande projektformen i resonemangen om beslut om stöd. Kan beskrivningen av genomförandeformerna uppmuntra till att undvika nämnda ”projektsjuka”? ”Projekttrötthet” handlar delvis om bristen på långsiktighet, men är också nära sammankopplad med upplevelsen av att ”vissa bostadsområden” utsätts för återkommande experiment och försök att ”utifrån” aktivera områdena på olika sätt. Här krävs en grundligare analys av medborgardrivna initiativ.

Under rubriken ”Grunder för bedömning” och stycket ”Grund för prioritering” saknas viktiga målområden som social hållbarhet, demokrati och tillgänglighet. Genusaspekten saknas, en aspekt som visat sig i mycket hög grad präglade det offentliga rummets karaktär och användning.

De prioriteringsgrunder som nämns riskerar att läsas som att projekten ska uppfylla samtliga punkter (för alla åldersgrupper till exempel). Detta kan innebära att smalare projekt och vissa enskilda målgrupper faller bort. Förstagångsväljare skulle till exempel vara en intressant målgrupp att prioritera.

Angående avsnitt ”Integrering mellan Äga Rum och övriga pågående satsningar och verksamheter” finns det goda möjligheter att knyta an till åtaganden i Malmös handlingsplan för kulturstrategin om att öka tillgång till kultur i vård-, omsorgs- och stödverksamheter, kultur på fler platser i Malmö, inkludera det professionella kulturlivet i samhällsfrågor, öka tvärsektorieell samverkan och utveckla samarbeten och inkludera kulturaktörer för en kulturellt hållbar stad.

Kommunstyrelsen ser särskilt positivt på att rapporten lägger stor vikt vid samverkan mellan olika parter och att blandningen mellan offentliga och icke offentliga organisationer lyfts fram. Dock bör påpekas att stödets utformning även måste omfatta ideella organisationer som kanske saknar förankring men har en tydlig ambition och planering för att verka i ett särskilt bostadsområde. Det öppnar för fler och nya samarbetsformer och kan leda till ett bredare och mer angeläget konst- och kulturutbud i området.

Dessutom bör påtalas att redan verk samma projekt och befintliga initiativ i bostadsområden kan användas som en resurs i satsningen. Redan existerande nätverk/projekt som kanske inte fått offentligt stöd tidigare, kan ge värdefulla kontakter med informella nätverk, subgrupper och diverse intressesfärer på plats och ge en bra start för nya initiativ.

I ovan nämnda avsnitt om verksamheter som kan ”komplettera, förstärka eller bredda satsningen” (sid 12) saknas dock kommuner som en naturlig samarbetspart i tillägg till kultur-samverkansmodellens parter.

Kraven på bidragsgivning kan ofta vara stelbent och svår att uppfylla kan behöva förenklas för att även kunna ges till goda initiativ som kanske saknar en tydligt institutionaliserad organisationsform. Även kontinuitet i form av varaktiga lokaler, finansiering och kontaktpersoner är viktiga för att civilsamhället i större utsträckning ska kunna fokusera på sin verksamhet istället för interna praktiska problem.

Avsnitt ”Omvärldsbevakning och research”

På sid 16-17 redogörs för projekt som syftar till att göra kulturaktiviteter tillgänglig för nya målgrupper. Här lyfts flera intressanta och lyckade långsiktiga projekt fram. Dock saknas generationsöverskridande projekt och verksamheter. Flera av Malmös satsningar för att tillgängliggöra kultur är generationsöverskridande eller haft inriktning på flera åldersgrupper och som har varit mycket lyckade. Exempel på sådana verksamheter är Garaget, Allaktivitetshuset och Framtidens Hus.

Även verksamheter som riktar sig till barn, där vuxna aktivt deltar (t ex El Sistema), har fungerat väl i Malmö.

Avslutningsvis bör också påpekas att det är angeläget att Kulturrådet i sin planering av initiativen har tagit del av resultatet från tidigare liknande satsningar och även den forskning som är relevant och berör dessa frågor.

Ordförande

.....
Katrín Stjernfeldt Jammeh
.....

Sekreterare

.....
Pia Kanold
.....

I ärendet har Magnus Olsson (SD) och Anders Olin (SD), med instämmande av Jörgen Grubb (SD) och Rickard Åhman Persson (SD), anmält att de avser inkomma med ett särskilt yttrande.